

MICHELIN

Mediolan

i alpejskie jeziora

ERGO
HESTIA®

*Udane
Wakacje*

Tytuł: Mediolan i alpejskie jeziora – Udane Wakacje
Tytuł oryginału: Milan et les lacs. Week-end

Polska wersja
Koncepcja serii „Udane Wakacje”: Marzena Daszewska, Tomasz Ostrowski
Redaktor prowadzący: Agnieszka Krawczyk
Tłumaczenie: Justyna Nowakowska
Redakcja: Sandra Trela
Korekta: Małgorzata Kotarba
Koncepcja graficzna: Marzena Daszewska, Paweł Kosmański
Redakcja techniczna map: Dawid Kwoka
Skład: MSP Studio Magdalena Suchy-Polańska
Fotoedycja: Dawid Kwoka
Zdjęcie na okładce: Boris Stroujko / Shutterstock.com

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 2309863
e-mail: redakcja@bezdroza.pl
Księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bemed1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I
ISBN: 978-83-246-8621-6

Copyright © Le Guide Vert Michelin – Michelin & cie
Le Guide Vert Michelin, 46, avenue de Breteuil, 75324 Paris Cedex 07
Copyright © for the Polish Edition by Helion, 2014

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubią to!**
- **Nasza społeczność**

Mediolan i alpejskie jeziora

Varenna

Udane
Wakacje

Kup książkę

Poleć książkę

Od Duomo do Castello Sforzesco

To tutaj bije serce Mediolanu! Trasa wiodąca od majestatycznej katedry Duomo do okazałego Castello Sforzesco, w całości piesza i zatłoczona, usiana jest kuszącymi witrynami sklepowymi i pięknymi fasadami zabytkowych budynków, które zdradzają handlowy charakter miasta.

Dojazd (Plan III poniżej)

Metro: Duomo (M1 i M3 linia czerwona i żółta); Cairoli i Cordusio (M1 linia czerwona); Lanza (M2 linia zielona) i Cadorna (M1 i M2).

Zwiedzanie tej części miasta zajmie cały dzień.

Duomo ★★★ (B2)

Metro Duomo – tel.: 02 72 02 26 56 – <http://duomomilano.it> – codz. 7.00–19.00.

Duomo jest najbardziej monumentalnym mediolańskim budynkiem, doskonałym przykładem architektury włoskiego gotyku i arcydziełem europejskiego gotyku płomienistego.

Katedra stoi w głębi jednego z największych włoskich placów – **piazza Duomo** ★, którego układ (budowa została zakończona w 1861 r.) pozwala docenić majestatyczną sylwetkę świątyni górującej nad placem.

Budowa katedry, rozpoczęta w 1396 r. z inicjatywy G. G. Viscontiego, trwała do XVI w. i brali w niej udział włoscy, francuscy i niemieccy artyści i rzemieślnicy. Prace przy fasadzie, rozpoczęte w XVII w., zostały zakończone za czasów panowania Napoleona I, ale portale zyskały ostateczny wygląd dopiero w 1950 r.

Budowla zwieńczona 135 iglicami i ozdobiona ponad 2245 rzeźbami, wykonanymi z białego marmuru, zapiera dech w piersiach, zwłaszcza o zachodzie słońca, kiedy katedralne mury nabierają różowo-pomarańczowej barwy. Warto obejść świątynię, aby nacieszyć oczy wspaniałymi proporcjami wschodniej części kościoła,

zwieńczonej wielką, 108-metrową iglicą nad skrzyżowaniem nawy głównej i transeptu, ozdobioną pozłacaną rzeźbą przedstawiającą Dziewicę Maryję – **la Madonnina**, drogą sercem mediolańczyków.

Warto wiedzieć – Z siódmego piętra domu towarowego La Rinascente (zob. *Informacje praktyczne*, s. 35) można podziwiać architektoniczne i rzeźbiarskie detale dachów katedry.

Bardzo skromne wnętrze świątyni sprawia wrażenie surowego i ciężkiego, tak dalekiego od lekkości gotyckich fasad. Katedra zaskakuje swym ogromem – ma 148 m długości i 88 m szerokości (transept). Pięć gotyckich naw jest otoczonych 52 filarami. Nawa i transepty ozdobione są wspaniałymi witrażami, z których najstarsze pochodzą z XV i XVI w.

Duomo

W prawej części transeptu znajduje się mauzoleum Gian Giacoma Medicego, wykonane przez Leone Leoniego (XVI w.), a także interesująca rzeźba dłuta Marca d'Agrate, przedstawiająca św. Bartłomieja, męczennika obdarte go ze skóry. Wykonanie pięknego i bogatego wyposażenia wnętrza, zwłaszcza barokowych stalli i głównego ołtarza, przypisuje się Tibaldiemu. W krypcie znajduje się srebrna urna z relikwiami św. Karola Boromeusza, arcybiskupa Mediolanu, zmarłego w 1584 r. Turyści mogą zwiedzić również wczesnochrześcijańskie baptysterium i bazylikę św. Tekli z IV w. (9.30–17.30 – 2 EUR krypta, 4 EUR stanowisko archeologiczne: Baptysterium San Giovanni alle Fonti i apsyda bazyliki Santa Tecla).

Tarasы ★★★

Poł. V–poł. IX: pn.–śr. 9.00–19.00, czw.–nd. 9.00–21.00 (ostatnie wejście o 20.10); pozostała część roku: 9.00–19.00 (ostatnie wejście o 18.00) – zamkn. 1 V i 25 XII – 12 EUR wjazd windą, 7 EUR wejście schodami (165 stopni), 13 EUR bilet łączony ze zwiedzaniem tarasów (windą), krypty i baptysterium.

Z tarasów położonych pośród pinakli, przypór i setek rzeźb, z których niektóre pochodzą z czasów prac renowacyjnych przeprowadzonych w 1920 r. (walczący bokserzy, portret Mussoliniego), rozciąga się wspaniały widok na miasto, a przy dobrej pogodzie można dostrzec szczyty Alp rysujące się na horyzoncie.

Museo del Duomo ★★

Piazza Duomo 14 – zamkn. ze względu na prace renowacyjne – informacje: www.duomomilano.it.

W zbiorach muzeum znajdują się oryginały wielu rzeźb, witraże i zadziwiająca drewniana **makieta** ★ Duomo.

Palazzo Reale (B2)

Metro Duomo

Dawny pałac królewski został wzniesiony w XVIII w. wg projektu **Giuseppe Piermariniego**, zakładającego włączenie do budowli licznych gotyckich pozostałości starego pałacu książęcego. Na szczególną uwagę zasługuje pokazna **Sala delle Cariatidi** (Sala Kariatyd), niewyremontowana od czasów wojny. W pałacu organizowane są wielkie wystawy sztuki.

Misternie zdobione drzwi katedry

Detale architektoniczne Duomo

Museo del Novecento ★★ (B2)

Piazza Duomo 12 – Metro Duomo – tel.: 02 88 44 40 61 – www.museodelnovecento.org – wt.–nd. 9.30–19.30 (czw. i sb. 22.30), pn. 14.30–19.30 – 5 EUR, wstęp wolny w pt. po południu.

Po długotrwałych pracach renowacyjnych w Arengario, zbudowanym w 1930 r. wg projektu Portaluppiego, Muzia, Magistrettiego i Griffinięgo, otwarto muzeum poświęcone sztuce XX w. Zwiedzanie muzeum najlepiej rozpocząć od podziemi (Metro Duomo), a potem wejść na wyższe piętra schodami przypominającymi te w nowojorskim muzeum Guggenheima. Kolekcję otwiera dzieło *Dwóch pływaków* z grupy *Cudowne kąpiele* Giorgia de Chirico, ale największym skarbem w zbiorach jest *Quarto Stato*. Obraz, namalowany w 1901 r. przez Giuseppe Pellizza da Volpedo, przedstawia z niebywałą siłą wyrazu grupę robotników i wieśniaków w drodze do miejsca, które ma być spełnieniem ich marzeń. Dzieła prezentowane są w sposób chronologiczny, podzielone na sekcje ukazujące wielkie prądy XX w., aż do Arte Povera,

Museo del Novecento

i dzieła najważniejszych artystów (De Chirico, Sironi, Morandi, Fontana, Manzoni, Kounellis). Warto zwrócić uwagę na salę kolumnową, w której prezentowana jest największa kolekcja dzieł futurystów na świecie (Boccioni, Balla, Carrà, zob. s. 47).

Warto wiedzieć – Z sali poświęconej Luciovi Fontanie roztacza się wspaniały widok ★★ na katedrę.

Chiesa di San Gottardo in Corte ★ (B2)

Via Pecorari – pn.–pt. 8.00–18.00, sb. 9.30–12.00 i 16.00–19.30, nd. 8.30–13.00.

Ta dawna kaplica książęca, do której można dojść malowniczą via del Palazzo Reale, została zbudowana w 1366 r. Na szczególną uwagę zasługuje ośmioboczna, wysoka **dzwonnica** ★ w stylu gotyckim. Wewnątrz kościoła (na ścianie w głębi po lewej stronie) widoczne są ślady malowidła przedstawiającego scenę ukrzyżowania, wykonanego w stylu inspirowanym dziełami Giotta.

Chiesa di San Gottardo

Galleria Vittorio Emanuele II ★★ (B2)

Metro Duomo

Legendarny mediolański pasaż, otwarty w 1877 r., przypomina swym kształtem ogromny krzyż, nad którym rozpościera się kopuła ze szkła i stali zawieszona na wysokości 50 m. W pasażu mieszczą się sklepy, kawiarnie i restauracje. Wokół jednej z mozaik zdobiących posadzkę zbierają się grupki przechodniów. Zgodnie ze zwyczajem należy postawić stopę na mozaice przedstawiającej byka i, trzykrotnie obracając się na pięcie, rozgnieść przyrodzenie byka przedstawionego na herbie rodziny sabaudzkiej – podobno przynosi to szczęście. W głębi widać piazza della Scala.

Kopuła Galleria Vittorio Emanuele II

Teatro alla Scala ★★ (B2)

Piazza della Scala – Metro Duomo – kasa biletowa: via Filodrammatici 2 – tel.: 02 02 88 791 – punkt informacyjny w metrze Duomo – www.teatroallascala.org.

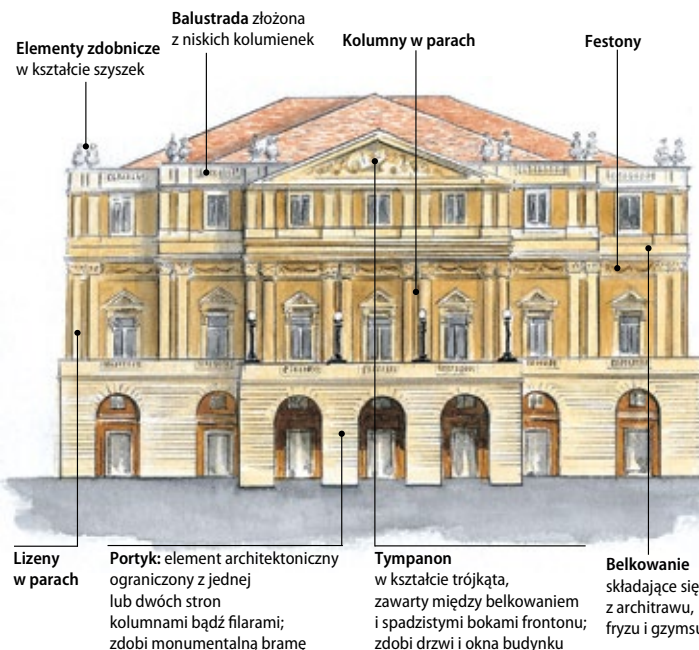
Najsłynniejsza sala operowa we Włoszech, wzniesiona w latach 1776–78 r. może nieco rozczarować, jeśli ograniczymy się do podziwiania jej neoklasycystycznej fasady projektu Piermariniego, eleganckiej, ale banalnej. Budynek został ostatnio gruntownie odrestaurowany, bardzo kosztowne prace renowacyjne prowadził m.in. architekt Mario Botta, który rozbudował kulisy, nadając budynkowi nowy, bardziej oryginalny kształt. Wspaniała sala w formie podkowy zachwyca swoim ogromem (może pomieścić 3600 widzów) i wyjątkową akustyką, gdyż artystów słychać doskonale nawet z najwyższej położonych miejsc.

Wejście do Galleria Vittorio Emanuele II

Mediolan – Teatr Alla Scala (Giuseppe Piermarini, 1776–78)

Harmonijne i wyważone proporcje fasady nie zdradzają bogactwa dekoracji wewnętrznych. Słynny mediolański teatr szybko stał się wzorem dla kolejnych teatrów neoklasycystycznych.

© Claudio Dinezu / Fotolia.com

© Moreno Soppelsa / Fotolia.com

Teatro alla Scala

Muzeum Teatru (Museo teatrale alla Scala) ★

Piazza della Scala – tel.: 02 88 79 24 73 – www.teatroallascala.org – 9.00–12.30, 13.30–17.30 – zamkn. 7 XII i w święta – 6 EUR.

Muzeum posiada w swoich zbiorach liczne pamiątki związane z gwiazdami scen operowych i dramatycznych minionych stuleci. Z muzeum można przejść do jednej z łóż, z której roztacza się widok na główną salę teatru.

Palazzo Marino (Ratusz)

W pałacu położonym naprzeciwko La Scali, zbudowanym w XVI w. przez Alessiego dla bogatego genueńczyka Tommasa Marina, mieści się ratusz. To w murach tego pałacu przyszła na świat Marianna de Leyva, wnuczka Tommasa Marina, która była pierwowzorem zakonnicy z Monza w *Naręczonych* Manzoni.

Gallerie d'Italia – Piazza della Scala ★★ (B2)

Piazza della Scala 6 – Metro Duomo – tel.: 800 16 76 19 – www.gallerieditalia.com – codz. oprócz pn. 9.30–19.30 (czw. 22.30), ostatnie wejście na godzinę przed zamknięciem – wstęp wolny.

Bogate zbiory dzieł sztuki zgromadzone przez grupę bankową Intesa SanPaolo to przykłady sztuki włoskiej z XIX i XX w. Dzieła prezentowane są we wnętrzach wspaniałych pałaców. W okazałych **salach** ★ zabytkowego budynku Banca Commerciale Italiana (1911) prezentowane są prace wielkich twórców włoskiej sztuki XX w. (m.in. Lucio Fontana, Renato Guttuso, Afro, Alberto Burri, Giuseppe Capogrossi, Pietro Consagra, Emilio Vedova, Enrico Baj, Mario Schifano). Na uwagę zasługują także sale i dawne okienka bankowe. W zapierającym dech w piersiach neoklasykistycznym **Palazzo Anguissola** ★, przy dźwiękach muzyki klasycznej, można podziwiać wspaniałe płaskorzeźby Canovy i dzieła (w większości lombardzkie) reprezentujące różne prądy artystyczne XIX w. – romantyzm, historyzm związany z *risorgimento* (włoski ruch narodowowyzwoleńczy), pejzaże, malarstwo rodzajowe, dywizjonizm i symbolizm. Sala nr 14, poświęcona starym Navigli, ukazuje sieć kanałów, które przed wiekami przecinały Mediolan i nadawały mu wygląd miasta na wodzie.

Piazza dei Mercanti ★ (B2)

Metro Duomo

W samym sercu średniowiecznego Mediolanu, cudownie nietkniętego przez ząb czasu, znajduje się piazza dei Mercanti, spokojny i malowniczy plac. Renesansowy **Palazzo dei Giureconsulti** (pałac radców prawnych, 1564 r.) posiada ciekawą czteroboczną wieżę i rzeźbę przedstawiającą nauczającego św. Ambrożego. **Broletto Nuovo** (zwany również Palazzo della Ragione), którego fasada ozdobiona jest piękną rzeźbą konną wykonaną przez Antelamiego, powstawał od XIII do XVIII w. i aż do XVIII w. pełnił funkcję siedziby władz miasta. Inne pałace wznoszące się przy placu posiadają loggie i arkady, wykonane w różnych stylach, ale tworzące dosyć harmonijną zabudowę.

Piazza Cordusio i via Dante (B2)

Metro Cordusio

Nad **piazza Cordusio**, ruchliwym skrzyżowaniem, góruje okazały i eklektyczny pałac, w którym mieści się siedziba towarzystwa ubezpieczeniowego Generali. Via Cordusio można dojść do piazza Edison, a stamtąd via della Posta do **piazza Affari**. W mediolańskim „City” – finansowej stolicy Włoch, która pustoszeje w każdy weekend – królują ogromne budynki. Na uwagę zasługuje pałac, w którym mieściła się kiedyś siedziba Banco di Roma (1941 r., obecnie Unicredit), jego czysta forma kontrastuje z bogato zdobionym gmachem Banca d'Italia, zbudowanym w latach

Średniowieczne centrum handlowe – Piazza dei Mercanti

© Claudio Giovanni Colombo / Shutterstock.com

1907–12. Gmach giełdy (**Borsa Valori**), zwany również **Palazzo Mezzanotte**, posiadający okazałą fasadę pokrytą trawertynem (białą skałą wapienną), został wzniesiony w 1931 r. na miejscu teatru rzymskiego, którego pozostałości zachowały się w podziemiach budynku.

Z placu Cordusio odchodzi **via Dante** – deptak, w głębi którego wznosi się Castello Sforzesco. Via Dante to raj zakupowy, który powstał w latach 90. XIX w. i jest otoczony pięknymi budynkami w stylu neorenesansowym.

Castello Sforzesco ★★★ (A1)

Metro Cairoli – tel.: 02 88 46 37 00 – www.milanocastello.it – codz. 7.00–18.00 (19.00 latem) – zamkn. 1 I, 1 V i 25 XII – wstęp wolny.

Twierdza, której budowę rozpoczął w 1450 r. ród Viscontich, była rezydencją księcia Mediolanu (Sforzów). Ta czteroboczna budowla, wzniesiona z cegły i otoczona głębokimi fosami, zaskakuje swoimi rozmiarami (jej bok ma blisko 200 m). Wielkie wieże okalające fasadę górującą nad piazza Castello, zostały odrestaurowane na początku XX w., a środkowa czteroboczna wieża została odbudowana w całości.

© neefy / Fotolia.com

© Pier Giorgio Mainini / Fotolia.com

Twierdza Sforzów

© Tomerigo / Fotolia.com

Rzeźba w Castello Sforzesco

W skrzydłach twierdzy – Corte Ducale (dwór książęcy) i Cortile della Rocchetta, rozmieszczonych wokół dwóch ładnych wewnętrznych dziedzińców z renesansowymi subtelnymi arkadami, prezentowane są wspaniałe zbiory dzieł sztuki.

Musei del Castello ★★★

Tel.: 02 88 46 37 03 – 9.00–17.30 (ostatnie wejście o 17.00) – zamkn. w pn., 1 I, 1 V i 25 XII – 3 EUR.

Museo d'Arte antica★★, znajdujące się na parterze Corte Ducale, prezentuje kolekcję rzeźb i broni we wspaniałych sklepionych salach, ozdobionych malowidłami. Najpiękniejsze z dekoracji malarskich zdobią kaplicę księżęcą i Sala delle Asse, w której można podziwiać freski Leonarda da Vinci z 1498 r., przedstawiające zaskakującą płataninę listowia. Do najważniejszych eksponatów należą: ogromny pomnik nagrobny **Bernabò Viscontiego**★★ (XIV w.), zwieńczony jego posągami konnym, leżąca statua nagrobna **Gastona de Foix**★★, wykonana przez **Bambaia** (1532), oraz **Pietà Rondanini**★★★, ostatnia nieukończona rzeźba Michała Anioła. Na pierwszym piętrze znajduje się wyjątkowa ekspozycja poświęcona lombardzkiemu wzornictwu, od średniowiecza do lat 60. XX. Na szczególną uwagę zasługuje

© oneindpantiv / Fotolia.com

Główne wejście do Castello Sforzesco

Mediolan i alpejskie jeziora

Ruszajcie w świat z przewodnikami Michelin!

Zapraszamy w podróż po najwspanialszych regionach świata.

W trzech częściach przewodnika z serii „Udane Wakacje” znajdziecie niezbędne informacje o celu Waszej podróży:

- informacje praktyczne – przydatne przed i w trakcie podróży
- zaproszenie do podróży – część prezentująca informacje geograficzno-historyczne i kulturowe
- zwiedzanie – rozdział proponujący trasy zwiedzania miast, najbliższych okolic i opisujący interesujące miejsca

Gwiazdki (tradycyjny system oceny atrakcji turystycznych)

- ★★★ zobacz koniecznie
- ★★ warto odwiedzić
- ★ godne uwagi

Precyzyjne **mapy**

- ogólny plan miasta
- plany poszczególnych dzielnic
- mapy okolic
- plan komunikacji miejskiej na wewnętrznej stronie tylnej okładki

Nr katalogowy: **15851**

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
tel.: 0 801 339900
kom.: 0 601 339900

Zaplanuj trasę podróży
z serwisem
www.ViaMichelin.com

Cena 19,90 zł

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA
Helion SA

ISBN 978-83-246-8621-6

9 788324 686216 >